

Teambuilding

5 tips voor effectieve teambuilding in het onderwijs

Pieter van Baardewijk
Jan van Baardewijk
Trainers Schoolteamtraining

Op schoolteamtraining.nl is de meest recente versie van 'feedback' gratis beschikbaar. Mocht je willen weten of je de meest recente versie hebt, kijk even op www.schoolteamtraining.nl/e-book-teambuilding

Inleiding

Teambuilding is een onderwerp waar we heel veel mee bezig zijn. Het is het bewust bouwen aan je team en daar helpen we teams graag mee. Maar teambuilding ontstaat niet zomaar, het vraagt om momenten te creëren waar op je de tijd neemt, doorvraagt en oprechte aandacht hebt voor elkaar.

Veel organisaties kiezen ervoor om deze teambuilding te laten begeleiden door een externe en die eer hebben wij vaak. Maar natuurlijk kun je ook zelf teambuilding organiseren, we delen graag wat van onze kennis daarover om jullie te helpen daarin mee te werken. Want we willen graag dat alle teams in het onderwijs er staan. Of jullie nu werken met baby's, volwassenen of iets daar tussenin. Kunnen bouwen op je team is een voorwaarde om je veilig te voelen en dat is weer een voorwaarde voor zelfontplooiing en verdere ontwikkeling als team. Allemaal om voor die ene en die andere leerling die jullie helpen wat te kunnen betekenen in zijn of haar route naar verantwoordelijkheid, volwassenheid en/of vakmanschap.

Sommige van de tips komen je vast bekend voor. Maar uiteindelijk gaat het om de toepassing. Dat kun je (met deze tips vast) ook zelf, maar mocht je daar hulp bij willen, dan hoor ik het graag!

Hartelijke groet,

Pieter van Baardewijk (pieter@schoolteamtraining.nl)

Jan van Baardewijk (06 4047 7848, jan@schoolteamtraining.nl)

5 Teambuilding tips voor een geslaagde teambuilding in het onderwijs

Het organiseren van een geslaagde teambuildingsactiviteit is niet altijd even gemakkelijk. In dit boek vijf tips om je daarbij te helpen.

Tip 1: Ken het verschil tussen teambuilding en een sociale activiteit

Bij sociale activiteiten besteed je wel tijd met je team maar het is geen teambuilding, het bevestigt namelijk de rollen en het gedrag die er al in je team zijn.

Teambuilding is bouwen aan je team, het is samen kijken hoe je als team wilt bouwen, hoe je samenwerkt en welke rollen mensen innemen. Vanaf daar kun je kijken of dat werkt en of er iets anders nodig is. Beiden zijn nodig, maar welke hangt af van waar je team nu behoefte aan heeft. Als je even een lastige tijd hebt binnen de samenwerking dan kan een etentje helpen, maar soms werkt dat averechts. Schat goed in of je sociale tijd met collega's nodig hebt of meer dan dat.

Teambuilding tips om je team te bouwen (teambuilding)

- Ontdek hoe je als team samenwerkt, het liefst op een actieve manier. Dat is omdat een actieve manier zorgt dat we de ongepolijste versie van onszelf naar boven komt. Dit in plaats van de nette en politiek correcte versie die graag naar buiten uitstraalt dat het wel goed komt. Het werken met de ongepolijste versie en de kwetsbaarheid die daarbij hoort is belangrijk, omdat we dan kunnen werken met wat we ook in de praktijk herkennen. Werk je met de nette versies, dan zie je tijdens een teambuilding juist niet wat je altijd ziet en waar je aan wilt werken.
- Bekijk wat voor rollen jij en je collega's innemen en of je blij bent met hoe dit gaat

- De rollen van Belbin kun je hiervoor goed gebruiken
- Een andere manier om hier het gesprek over te voeren is het maken van een DISC Profiel
- Bekijk waar je als team trots op bent en wat jullie sterke kanten zijn, kijk hoe je deze meer kunt gebruiken

Bij teambuilding kan het verstandig zijn om een onafhankelijke procesbegeleider te betrekken. Een ervaren trainer kan je bij deze dingen helpen.

Teambuilding tips om je team te onderhouden (sociale tijd)

- Je pauzes als collega's samen (en bij voorkeur zonder schermen) besteden waarbij je het ook mag hebben over andere zaken dan het werk
- Samen eten: van een bijna gratis picknick tot een duur restaurant
- Bijkletsen na de vergadering
- Spelletjes doen
- Borrelen met collega's

Tip 2: Denk na over het effect van de teambuilding

De opbrengst van teambuilding verschilt per activiteit: bowlen en steengrillen doet minder met een team dan samen een kano recht zien te houden of ervaringsgerichte werkvormen. Omdat collega's meer van zich laten zien naar mate een oefening ongemaklijker of minder comfortabel is zijn deze activiteiten effectiever. Als teams echter mogen kiezen is de verleiding groot om te gaan voor comfortabelere vormen van teambuilding.

Veel mensen hebben namelijk de neiging om voor comfort te kiezen. Als je deelnemers in een training over feedback laat kiezen tussen meer theorie over het geven en ontvangen van feedback of een opdracht waarbij ze daadwerkelijk feedback moeten geven wordt er meestal gekozen voor de comfortabele optie van zitten en luisteren naar meer theorie over feedback. In teams waar (te) weinig feedback wordt gegeven is de oorzaak zelden dat mensen niet weten hoe het moet. Het heeft vooral te maken met cultuur en het gewoonweg niet doen. Als je daar een verschil in maakt heeft een training effect.

Zo is het ook met teambuilding. Juist de momenten die spannend zijn en een beetje oncomfortabel geven de grootste leerervaring. Denk maar aan momenten dat je zelf sterk gegroeid bent. Juist toen je een extra taak, verantwoordelijkheid of zelfs promotie kreeg, momenten dat je net iets meer moet doen dan waar je jezelf comfortabel bij voelt. Dan voel je dat je moet ontwikkelen.

Teambuilding werkt ook zo. Door net iets meer met het team te doen dan waar je jezelf comfortabel bij voelt bouw je echt aan het team.

Maar voordat jullie met het team die Mount Everest-expeditie boeken: hierbij zijn er natuurlijk ook grenzen, want als het teveel is schieten mensen in de stress en is er geen ruimte meer om te leren.

Tip 3: Neem tijd voor reflectie

Als je bouwt aan je team is het essentieel dat de link naar de persoon en het werk gemaakt worden. Hiervoor is reflectie nodig, maar helaas wordt daar vaak te weinig tijd voor genomen. Probeer na een opdracht of oefening altijd even door te vragen met vragen zoals:

- Wat zag je gebeuren?
- Herken je dat in je werk?
- Hoe kun je hier anders mee omgaan?

Het woord reflectie komt van re en flectere wat letterlijk opnieuw en buigen betekent. Vergelijk het met een veer. Wat je ook doet met een veer, over het algemeen springt deze weer terug in de oorspronkelijke houding. Dat is onze reflex. Maar door te reflecteren kun je opnieuw nadenken over deze houding of flexibiliteit. Hierdoor ontdek je of iets je wel of juist niet helpt. Het grootste effect van de teambuilding behaal je door daar met je team bij stil te staan.

Voordat je denkt dat het ellenlange vraaggesprekken of formulieren zijn, wil ik je gerust stellen. Het zijn juist de korte gesprekjes direct nadat we iets hebben gedaan waar we het meeste van leren. De zwemster Ranomi Kromowidjojo gebruikte die techniek om te leren. Direct na een oefening waarin ze gezwommen had kreeg ze feedback in 10 tot 15 seconden. Zo kon ze direct reflecteren en mag ze zich inmiddels onder de snelste zwemmers ter wereld scharen.

Juist door reflectie verander je. Teambuilding zonder reflectie is weinig effectief.

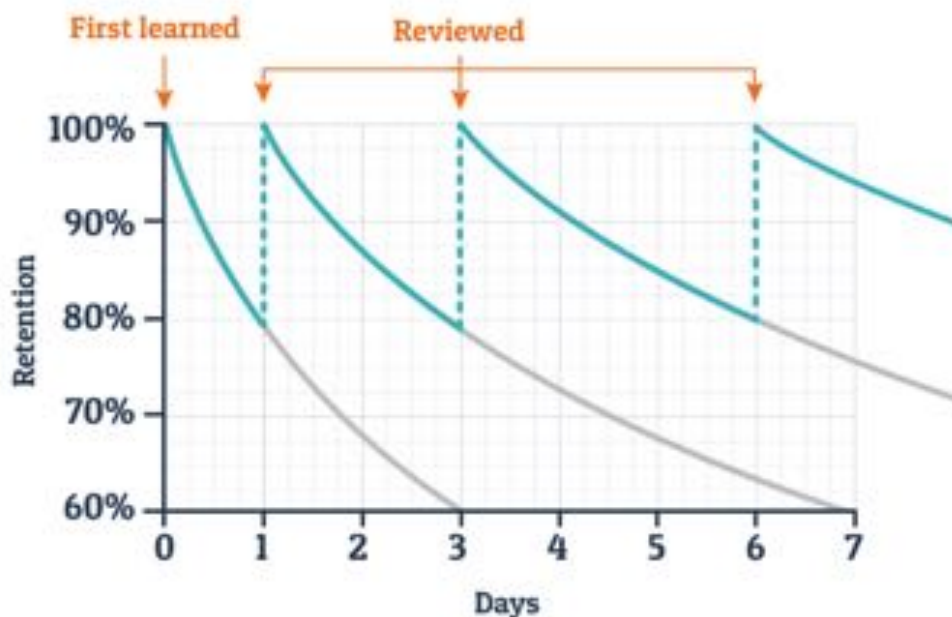

Tip 4: Onthoud opgedane inzichten

Natuurlijk het gaat om het proces, maar de inzichten die opgedaan worden zijn belangrijke reminders. Het probleem is dat verreweg de meeste van die inzichten worden vergeten doordat ze niet uitgelicht, herhaald of opgeschreven worden.

Ruim 100 jaar geleden ontdekte Hermann Ebbinghaus dat herhaling essentieel is om kennis te onthouden. Hij vertelde dat we door herhaling meer weten en dat alles wat we na een maand nog weten een grote kans heeft om voor altijd in ons geheugen te blijven.

Typical Forgetting Curve for Newly Learned Information

Afbeelding overgenomen van: <https://blog.wranx.com/ebbinghaus-forgetting-curve>

Door je inzichten op te schrijven en regelmatig over te lezen vergroot je de kans dat je dingen onthoudt en blijft onthouden. Wel handig als je bedenkt dat je maar een paar dagen per jaar gericht een dag kan investeren in teambuilding en een fijne samenwerking een enorm effect heeft op ons werkplezier.

Tip 5: Neem vervolgstappen

Als er gereflecteerd wordt en er worden inzichten opgedaan, dan zie je het daarna soms alsnog misgaan doordat teams hier niet mee aan de slag gaan. Voor langdurig effect is het heel belangrijk om de inzichten te gebruiken om een vervolgstap te zetten als persoon, collega's of als team in geheel. Een vraag die je kan toevoegen aan de vragen bij tip drie is: wat willen we hierover afspreken?

In een teambuilding sluiten wij daarom altijd af met het vertellen wat je in het vervolg (anders) gaat doen. Daar mogen teamleden elkaar aan houden en alleen al dat vergroot de kans dat er daadwerkelijk iets gebeurt flink. Ook al moet je het uiteindelijk nog steeds zelf doen, deze stappen maken het wel makkelijker.

Het kan daarbij helpen om tijdens een volgend moment dat je collega's tegenkomt elkaar nog eens te herinneren. Soms door erop terug te blikken, een andere keer door een leuke quote of foto op te hangen en door met elkaar nog eens een teambuilding opdracht te doen.

Over Schoolteamtraining

Als trainers van teams in het onderwijs is het onze missie om jullie te helpen samenwerken vanuit verbinding. Verbinding met je omgeving, jezelf en met de mensen om je heen.

Trainingen

De trainingen die we geven bouwen we op rond thema's als vertrouwen, communiceren, feedback geven, verantwoordelijkheid, assertiviteit en eigenaarschap. De trainingen bestaan uit praktische ideeën over samenwerken verpakt in verhalen, film, muziek, vragen, opdrachten en ervaringsgerichte werkvormen waar je alleen of als team mee aan de slag kunt. Wil je hier meer over weten? Kijk op schoolteamtraining.nl.

Hoe we weten wat we weten

Naast dat we beiden een ruime 15 jaar praktijkervaring in het onderwijs hebben, halen we onze kennis uit het ervaren van onderwijsorganisatie, trainingen, opdrachten, uit gesprekken met directeuren en collega's in het onderwijs, onze studies bedrijfskunde en kinder- en jeugdpsychologie en het meelopen binnen diverse onderwijsorganisaties. Daarnaast uit boeken, wetenschap, TED-filmpjes en van wat we leren van collega's en klanten.

Onze manier van werken

Onze manier van werken kenmerkt zich door enthousiasme, leuke vragen, eenvoud, kwetsbaarheid, tact, waardering en frisse opmerkingen.

Benieuwd of we ook wat voor jou kunnen betekenen?

Kijk eens op onze website www.schoolteamtraining.nl of bel Jan 06 4047 7848 om snel in contact te komen.

Wil je wat voor ons doen?

We vinden het erg leuk om met je in contact te komen. Je kunt een bericht achterlaten (op www.schoolteamtraining.nl/e-book-teambuilding, je inschrijven op onze website als je dat nog niet gedaan hebt of via onze contactpagina direct in contact komen. Als je inschrijft voor onze nieuwsbrief (dat heb je waarschijnlijk gedaan waardoor je dit e-book nu leest) zou het kunnen dat we je eens in de zoveel tijd een werkvorm, tip of artikel mailen. Daarop kun je natuurlijk ook altijd reageren.

Pieter van Baardewijk (pieter@schoolteamtraining.nl)

Jan van Baardewijk (06 4047 7848, jan@schoolteamtraining.nl)

Trainers Schoolteamtraining